

Ainevaldkond „Kunstiained“

1. Üldalused

1.1. Valdkonnapädevus

Kunstiainete valdkonnapädevuse kujundamise esmane alus on äratada valdkonna vastu huvi ja seda järjekindlalt hoida. Kunstiainete valdkonnapädevus on universaalne ning väljendub selles, et põhikooli lõpuks õpilane eakohaselt:

- 1) teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;
- 2) loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;
- 3) mõtestab ja reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust;
- 4) mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;
- 5) osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastajana ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;
- 6) on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt.

1.2. Ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht

Kunstiainete valdkonda kuuluvad kunst ja muusika, mida õpitakse 1.–9. klassini. Ainekavades kirjeldatud õpitulemuste saavutamiseks on õppeainete arvestuslikud nädalatunnid klassiti järgmised:

	Nädalatunde klassiti									
Õppeaine	1.kl	2.kl	3.kl	4.kl	5.kl	6.kl	7.kl	8.kl	9.kl	Kokku
Kunst	1,5	1,5	1,5	1	1	1	1	1	1	10,5
Muusika	2	2	2	2	2	1	1	1	1	14

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus

Kunstiainete pädevus lähtub arusaamast, et õpilase areng on elukestev ja mõjutatud kultuurist ning kunstid (muusika, kunst, kirjandus, draama, film, tants) ja kultuur laiemalt (visuaalkultuur, pärand- ja pärimuskultuur jms) on inimese dialoogipartnerid kogu elu jooksul. Kunstid on olulised väärtushinnangute, suhtluskultuuri, empaatia ning kriitilise mõtlemise arendamise vahendid. Kunstide kui professionaalse kõrgkultuuri loomingu kõrval on tähtis ka uuriv ja leiutav looming ning kultuur mõtestatud inimtegevusena laiemalt.

1.4. Üldpädevuste kujundamine

Kultuuri- ja väärtuspädevus	
Muusika ja kunst on rahvuskultuuri osa. Muusika ja kunst kujundavad esteetilisi, emotsionaalseid ja kõlbelisi väärtusi.	Koolikontsertide ja näituste korraldamine. Külaliskontsertide korraldamine. Muusikapäeva tähistamine.

Muusika ja kunst on rahvuskultuuri kandjad. Muusika ja kunst rikastavad kogukonna kultuurielu. Muusika ja kunst aitavad kujundada rahvuslikku identiteeti. Muusika aitab elus hoida meie rahvatraditsioone.	Osalemine loomingulistel konkurssidel ja lauluvõistlustel. Osalemine kohalikel kultuuriüritustel. Osalemine üldlaulupidudel. Rahvakalendri tähtpäevade tähistamine.
Sotsiaalne ja kodanikupädevus	
Muusika ja kunst aitavad väärtustada meie rahvuslike traditsioone. Muusika ja kunst kujundavad suhtluspädevust: suhtluspartneritega arvestamist, oma seisukohtade esitamist ja põhjendamist. Muusika- ja kunstitegevused toetavad rahvussümboolika tundmist ja mõistmist.	Vabariigi aastapäeva tähistamine. Ühisprojektide läbiviimine kunstis. Osalemine koorides, ansamblites. Hümni ja „Oma kooli laulu“ laulmine tähtsamatel kooli üritustel. Rahvussümbolite olemuse selgitamine. Laulupeotraditsioonide väärtustamine.
Enesemääratluspädevus	
Muusika- ja kunstitundides õpivad noored tundma oma võimeid ning neid arendama. Laulutekste lugedes kujuneb õpilase maailmavaade.	Loovad tegevused muusika- ja kunstitundides. Esinemised kontsertidel. Osalemine näitustel, konkursitel. Erinevate laulutekste lugemine ja arutelu. Rühmatööd (käitumine erinevates olukordades jm). Tugisüsteemide ja spetsialistide abi kasutamine.
Õpipädevus	
Muusikatunnid arendavad kuulamis- ja lugemisoskust, sh noodilugemisoskust ning eri liiki tekstide mõistmist. Muusika- ja kunstitegevused toetavad erinevatest allikatest teabe hankimise oskusi. Kunstiained julgustavad kujundama noorte oma arvamust, seda sõnastama ja põhjendama.	Aktiivne musitseerimine (laulmine ja pillimäng). Audiovisuaalsete väljendusviiside kasutamine (muusikavideod, -filmid). Laulu tekstide lugemine, väärtustamine, selgitamine. Näituste korraldamine. Loovtööde koostamine ja esitlemine. Olümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel osalemine. Kontsertide, näituste külastamine.
Suhtluspädevus	
Muusika- ja kunstitegevused kujundavad suulise ja kirjaliku suhtluse oskust, suhtluspartneri mõistmist ning temaga arvestamist.	Musitseerimine erinevates muusikakollektiivides. Rühmatöö jm aktiivõppe meetodite rakendamine kunstitegevustes.

Õpilased õpivad oma seisukohtade esitamise ja põhjendamise oskust, diskuteerimis- ja väitlusoskust.	Avaliku esinemise oskuste omandamine (loovtöö esitlemine, kunsti- ja muusikateemalised esitlused). Kontsertide ja näituste külastamine.
Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	
Teabetekstide abil areneb õpilaste oskus lugeda teabegraafikat, leida arvandmeid, lugeda ja mõista tabelite, skeemide, graafikute ning diagrammidena esitatud infot ning seda analüüsida, sõnalise teabega seostada ja tõlgendada.	Õpitu rakendamine igapäevaelus. Funktsionaalne lugemisoskuse kujundamine. Digivahendite kasutamine. Koolipidude helindamine.
Digipädevus	
Õpilased õpivad koostama esitlusi ning kasutama erinevaid veebikeskkondi. Õpilased õpivad leidma informatsiooni ja suhtuvad kriitiliselt seal leiduvasse infosse. Õpilased on kursis autoriõigustega ja teavad, et autoriõigustest tuleb kinni pidada.	Digivahendite (arvuti, tahvelarvuti, nutitelefon) kasutamine vajaliku teabe leidmiseks. Digitaalsete materjalide ja esitluste loomine. E-posti kasutamine (e-kirja kirjutamine). Autoriõiguste tutvustus.
Ettevõtlikkuspädevus	
Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust.	Osalemine projektides. Loovtöö koostamine ja esitus. Loomingulistel konkurssidel osalemine. Osalemine valla üritustel. Aktiivne kaasalöömine kooli üritustes. Õpilaste ettepanekutega arvestamine erinevate ürituste läbiviimisel. Õpilaste poolt läbiviidavad tegevused (nt mängujuhid kadri- või mardipäeva tähistamisel).

1.5. Õppeainete lõimingu rakendamise viisid

Ainevaldkond Aine	Kunstiained
Kunstiained (valdkonnasisene lõimingu)	Erikultuuride mõistmine, muusika kui kunstiliigi ja visuaalkunsti seoste tundmine. Helide ja rütmide kujutamine pildis ning etenduskunstis. Erikultuuride mõistmine, visuaalkunsti ja helikunsti seoste tundmine. Rütmipillide valmistamine. Muusikateoste kuulamine ja kujutamine pildis.
Keel ja kirjandus, võõrkeeled	Verbaalne väljendusoskus, diktsioon, funktsionaalne lugemine. Infokanalite kasutamine. Eri ajastute ja kultuuride lood kujutavas kunstis, teatri-, filmikunstis ja muusikas. Teave tekstide autoritest. Silbitamine, teksti rütmistamine, hea eneseväljendusoskus,

	tutvumine eri ajastute ja kultuuridega, võõrkeelsete laulude laulmine ja õppevideod.
Loodusained	Inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogiline eripära. Looduskeskkond ja selle eluvormide mitmekesisus, valguse ja värvide omadused ja mitmekesisus. Loodust kirjeldavate laulude ja muusikapalade sisu analüüs, looduse ilu mõistmine, loodushääled, helide mitmekesisus looduskeskkonnas. Aastaajad.
Sotsiaallained	Vaadeldakse ja analüüsitakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega. Tutvutakse erinevate kultuuride kommete, traditsioonide ja pärimustega. Arutletakse kunsti ja muusika mõju inimsuhetele ja meeleolule. Kultuuri mitmekesisus ajaloo eri etappidel.
Kehaline kasvatus	Kehatunnetuse, tähelepanu, motoorika, reageerimiskiiruse ja koordineerimise arendamine. Inimese kujutamine liikumises. Laulu- ja ringmängud, rütmika, kehapilli saated, liikumine muusika saatel (rütm, kehahoid, koordineerimine).
Tehnoloogia	Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad). Lihtsamate rütmipillide valmistamine.
Matemaatika	Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid). Joonestusvahendite kasutamine. Mõõtmine. Nootide ajaliste pikkuste arvestamine, tempo, rütm, löögilise mõtlemise arendamine.
Informaatika	Esitluste loomine nt popartistide, ansamblite, erinevate riikide muusika teemadel. Informatsiooni ja laulude tekstide leidmine nutiseadmete abil. Interaktiivsete muusikaülesannete lahendamine.

1.6. Läbivate teemade käsitlemine

Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine	
Õpilane tutvub kunsti ja muusikaga seotud elukutsetega. Õpilane teadvustab oma huve, võimeid ja oskusi, kujundab valmisolekut elukestvaks õppeks.	Muusika- ja kunstiringid. Ainevaldkonnaga seotud ametite ja erialade tutvustamine. Kontsertide ja näituste külastamine. Eneseanalüüs.
Keskkond ja jätkusuutlik areng	
Õpilasel kujuneb säästev suhtumine ümbritsevasse. Õpilane väärtustab elukeskkonda kasutades materjale ja töövahendeid säästlikult ja jätkusuutlikult. Õpilane teab ümbritseva	Helide mõõtmine. Õuesõppetunnid. Loodusfotod ümbruskonnast. Loodusteemalised laulud. Materjalide taaskasutamine. Muutumiste ja seoste kirjeldamine.

keskkonna ohtusid, teadvustab neid ja oskab neid vältida.	Pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutliku arengu väärtustamine. Keskkonna visuaalne ja heliline kujundamine.
Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	
Õpilane osaleb erinevates muusikakollektiivides, esineb erinevatel üritustel. Õpilane kujundab enda seisukohti ja väljendab neid kunstis ja muusikas. Õpilane algatab ja viib ellu oma ideid koolielus.	Ühislaulmine ja musitseerimine. Erinevad projektid. Loovtöö. Ürituste planeerimine, läbiviimine. Kontsertide helindamine. Rahvakalendritähtpäevade tähistamine.
Kultuuriline identiteet	
Õpilane omandab teadmisi eesti ja teiste rahvuste muusika ja kultuuri kohta. Õpilane tunnetab ennast kultuuri kandjana, on salliv ja lugupidav teiste kultuuride suhtes. Õpilane mõistab kultuuride vahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust.	Osalemine vabariiklikel, maakondlikel, piirkondlikel ja kohalikel sündmustel. Kontsertide, muuseumite ja näituste külastamine. Folkloori väärtustamine. Rahvariided, riiklik sümboolika.
Teabekeskond ja meediakasutus	
Õpilane teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suhtub kriitiliselt meediamaaailma sisusse, tunnustab autorsust, arendab oskust luua kvaliteetset meediasisu, arvestades ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, õpib tegutsema meediakeskkonnas turvaliselt ja vastutustundlikult.	Muusika- ja kunstialase info otsimine. Autoriõigused ja andmekaitse. Meediakeskkondade ohutusreeglid. Helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid.
Tehnoloogia ja innovatsioon	
Õpilane kujuneb uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, mõistab tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, kasutab info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (IKT) oma õppimise ja töö tõhustamiseks, arendab loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel erinevates projektides.	Praktilised loovtegevused erinevaid tehnilisi vahendeid ja võtteid kasutades. Ülesannetele uute ja innovaatiliste lahenduskäikude leidmine. Uute tehnoloogiliste võimaluste katsetamine. Disainiprotsessi rakendamine igapäevaelus.
Tervis ja ohutus	
Õpilane kujuneb tervislikku eluviisi järgivaks inimeseks, kes oskab käituda	Kunsti ja muusika tasakaalustav mõju vaimsele tervisele.

turvaliselt ning kaasa aidata turvalise keskkonna (sh helikeskkonna) kujundamisele, oskab eristada ohtlikke ja ohutuid olukordi, käituda terviseriske ja ohte ennetavalt, märgata ja analüüsida ohuolukordi ning hinnata võimalikke tagajärgi, oskab märgata, kutsuda ja anda esmast abi ennast ohtu seadmata.	Hääle kasutamine, hingamine, muusikaline liikumine. Töövahendite ohutu ja jätkusuutlik kasutamine.
Väärtused ja kõlblus	
Õpilane on korralik, hoolas, süstemaatiline, järjekindel, püsiv ja aus. Õpilane suhtub tolerantsetl erinevate võimetega kaaslastesse. Kunstiainete õppimine ja õpetamine peab pakkuma õpilastele võimalikult palju positiivseid emotsioone.	Osalemine kunstinäitustel, kontsertidel ja muusikalavastustel. Õpetaja eeskuju. Kindlad reeglid ja nõudmised töö, ülesande vormistamisele.

1.7. Õppekeskkond

Kunstiainete õppimise füüsilise õppekeskkonna tagab kool, võimaldades õpet ruumis, mis on varustatud kvaliteetsete, õpilastele kokkulepitud korras kättesaadavate töövahendite ja materjalidega vabaks kasutamiseks, et toetada valikute tegemise oskust ja loovat eneseväljendust.

Kunsti õpetamiseks on vaja:

- 1) iseseisvaks ja rühmatöoks vajalikku pinda eri formaadis tööde, ka suure formaadiga tööde tegemiseks;
- 2) 500-luksise päevavalgusspektriga valgustust tööpinnal ning käte ja töövahendite puhastamise võimalust;
- 3) reguleeritava kõrgusega molberteid või laudu koos joonistusallustega ning tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalust;
- 4) kunstiraamatuid, ajakirju ja teatmeteoseid;
- 5) videoprojektori, foto- ja videokaamerate, arvutite, skanneri ja printeri kasutamise võimalust ning internetiühendust.

Muusika õpetamiseks on vaja

- 1) muusikategevusteks (sh rühmatöoks ja liikumiseks) sobivat teisaldatava mööbliga piisavalt ventileeritavat ruumi;
- 2) mitmesuguseid vahendeid: klaver, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, klaviatuuritabel;
- 3) musitseerimiseks vajalikke pille: Orffi instrumentarium (rütmi- ja plaatpillid), väikekandled, akustilised kitarrid, ukuleled vm;
- 4) tehnovahendeid kontakt- ja digiõppe korraldamiseks: fono- ja videoteek, kohased voogedastus platvormid; salvestatud muusika esitamise vahendid (muusikakeskus wifi,

arvuti + kõlarid); muusika õppimiseks ja loomiseks sobivad rakendused (äpid), nt noodistusprogramm, salvestusprogramm jt; videoprojektor.

1.8. Hindamine

Hindamisel lähtutakse õppekava üldosas sätestatud õpilaste hindamise korrast (Lisa 2).

Hindamine kunstiainetes suunab ja julgustab õpilasi õppima ning tekitab ja hoiab huvi kunsti ja muusika vastu.

Kunstivaldkonna ainete õpetamisel ja pädevuste hindamisel lähtutakse iga õpilase võimetekohasest arengust ja õpitulemuste saavutatusest. Hindamise eesmärk on toetada õpilaste arengut, innustada õpilasi isikupäraste ideede ja loovate lahenduste leidmisel ning suunata neid sihikindlalt õppima; suunata õpilaste enesehinnangu kujunemist, tekitada neis muusika-, kunsti- ja kultuurihuvi ning luua alus elukestvale muusika- ja kunstiharrastusele; suunata ja toetada õpilasi haridustee valikul kunstide valdkonnas.

Hindamisel lähtutakse ainevaldkonnas taotletavatest pädevustest, mille keskmeks on:

- 1) õpilaste muusikaliste ja kunstialaste võimete areng;
- 2) teadmiste ja oskuste rakendamine muusitseerimisel ja kunstiloomingus;
- 3) isikupärane lähenemine loovülesannete lahendamisel.

Hindamisel väärtustakse õpilaste teoreetilisi teadmisi, püüdlikkust ja osalemist õppeprotsessis ning pingutust tulemuste elluviimisel. Õpitulemuste hindamise vormid peavad olema mitmekesised, õpilaste arengut motiveerivad ja vastavuses nende õpitulemustega.

Õpitulemusi hinnatakse numbriliste hinnetega ning sõnaliste hinnangute abil. Numbrilisele hindamisele lisandub suuline tagasiside. Nii sõnaliste hinnangute kui ka numbrilise hindamise puhul peavad õpilased teadma, mida ja millal hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Õpetajapoolsed suulised sõnalised hinnangud ning numbrilised hinded peavad motiveerima õpilaste arengut kunstivaldkonnas. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead.

Muusikas ja kunstis on 1. klassis kujundav hindamine.

2.-9. klassis on muusikas ja kunstis numbriline hindamine (1-5).

Kunsti õpetamisel I kooliastmes hinnatakse:

- õpilase oskust keskenduda sobivatele kujutamiskiiridele kasutades selleks erinevaid kunsti töövahendeid ja –materjale;
- loovat kunstialast tegutsemist individuaal- või rühmatööna;
- oskust väärtustada ja analüüsida enda ja kaaslaste kunstiteoseid.

II kooliastmes hinnatakse:

- õpilase teadmisi ja oskust kavandada ning kujutada nii vaatluse kui ka ideede põhjal;
- oskust eesmärgistada loovat tööprotsessi ning kasutada selleks erinevaid kunstitehnikaid ja -materjale eneseväljenduseks;
- õpilase teadmisi ja oskust arutleda visuaalse kunstiinfo seonduvate nähtuste üle.

III kooliastmes hinnatakse:

- õpilase individuaalset teadlikku kunstialast ja kriitilise mõtlemise arengut, mis väljendub mitmekesiste loovülesannete lahendamises;
- õpilase teadmisi, oskust ja ideid kasutada erinevaid kunstitehnikad, seostada ning esitada oma kunstiloomingut ka tehnoloogiavahendite abiga.

Muusika õpetamisel I kooliastmes hinnatakse:

- õpilaste võimetekohast arengut ja õpitulemuste saavutamist laulmises, noodiõpetuses, muusika kuulamises;
- kaasaotamist, püüdlikkust, laulu, pillimängu, loovtegevust, aktiivsust ühislaulmisel;
- muusikalist kirjaoskust, muusikaalase teooria tundmist;
- osavõttu muusikakollektiivide töös;
- ühislauluvara tundmist;
- pillimängu oskust;
- esinemist sündmustel.

II kooliastmes hinnatakse:

- muusikaliste teadmiste ja oskuste rakendamist õppetöös arvestades õpilaste isikupära;
- muusikalist kirjaoskust, muusikaalase teooria tundmist;
- ühislauluvara tundmist;
- osavõttu muusikakollektiivide töös;
- pillimängu oskust;
- esinemist sündmustel.

III kooliastmes hinnatakse:

- õpilaste musikaalset arengut;
- muusikaalaseid referaate ja ettekandeid;
- muusikalist kirjaoskust, muusikaalase teooria tundmist;
- tunnist aktiivset osavõttu, rühmatööd, kaaslaste analüüsi;
- ühislauluvara tundmist;
- osavõttu muusikakollektiivide töös;
- pillimängu oskust;
- esinemist sündmustel.